

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/58/2024
Identifikačné číslo spisu:	5115010833
Dátum vydania rozhodnutia:	21.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5115010833.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného P. T. pre obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona v spojení s § 139 ods. 1 písm. h) Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 21. novembra 2024 v Bratislave dovolanie obvineného P. T. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jiřího Martausa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. apríla 2023, sp. zn. 2To/73/2022, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného P. T. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom zo 16. júna 2016, sp. zn. 28Tk/2/2015, uznal obvineného P. T. za vinného v bode 1/ z obzvlášť závažného zločinu vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. v spojení s § 139 ods. 1 písm. h) Tr. zák. a v bode 2/ zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. a z prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

1/ 5. augusta 2014 v čase o 17.50 hod. pri policajnom zákroku proti jeho osobe, vykonávanom na základe príkazu na zatknutie, ktorý bol vydaný Okresným súdom Žilina 30. mája 2014, pod sp. zn. 1Tk/2/2014, v E. F. na Q. ulici, v rodinnom dome č. p. XXXX/X, na medziposchodí, v úmysle usmrtiť, spoza dverí cez ich spodnú časť najmenej štyrikrát zo vzdialenosti cca 4 metre vystrelil z legálne držanej krátkej guľovej zbrane značky Z., model XXXXAX, kalibru XXACP, výrobného čísla B. XXXXX, na zasahujúcich policajtov vystupujúcich po schodoch smerom k nemu, pričom prvého zo zasahujúcich policajtov strelou mierenou do oblasti životne dôležitých orgánov zasiahol do hrany balistického štítu, ktorým sa policajt chránil, odkiaľ sa projektil odrazil do pravej strany bedier, do časti chránenej balistickou vestou, čím policajtovi Pohotovostného policajného útvaru Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, ČOZ: XXX XXX spôsobil povrchové poranenie - pomliaždenie brušnej steny v pravej bedrovej oblasti ťažkého stupňa s odreninou, ktoré si vyžiadalo dobu práceneschopnosti policajta v

trvaní do 21. augusta 2014, s dobou liečenia minimálne 21 dní, kde v danom prípade došlo k priamemu ohrozeniu života zasahujúceho policajta ČOZ: XXX XXX,

2/ v presne nezistenom čase na presne nezistenom mieste si zadovážil 1 ks dlhej guľovej zbrane značky P.-XX, kalibru XX E. J., výrobného čísla XXXXXX spoločne s tlmičom, ďalej si zadovážil najmenej 277 ks nábojov kalibru XX E. J., ktoré boli 6. augusta 2014 zaistené pri obhliadke miesta činu a túto zbraň a strelivo mal v držbe bez povolenia v rozpore so zákonom č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom v prípade zbrane sa jedná z konštrukčného hľadiska v zmysle zákona o strelných zbraniach a strelive č. 190/2003 Z. z. v platnom znení, podľa § 4 ods. 1, ods. 2 písm. e/ o zbraň kategórie „A“ - zakázanú zbraň.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 145 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 22 (dvadsaťdva) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil vo výroku o treste rozsudok Okresného súdu Žilina z 24. marca 2015, sp. zn. 1Tk/2/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 9. júla 2015, sp. zn. 3To/77/2015, ktorým bol obvinenému uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad na dobu 2 (dva) roky.

Podľa § 77 ods. 1 písm. b) Tr. zák. súd obvinenému uložil povinnosť 1-krát mesačne sa hlásiť u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v obvode miesta svojho pobytu.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť škodu poškodenému Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, X. č. X, XXX 72 B, IČO: XX XXX XXX, vo výške 1.162,79 Eur.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd uložil obvinenému trest prepadnutia vecí:

- dve kožené puzdra na zásobník,

- nôž s čiernou rukoväťou s nápisom Q.,

- čierne púzdro na zbraň,

- 1 ks krátka guľová zbraň Z., model XXXXAX, kalibru XX T., výrobného čísla B. XXXXX,

- 1 ks dlhá guľová zbraň značky P.-XX, kalibru XX E. J., výrobného čísla XXXXXX spoločne s tlmičom,

- 8 ks hadičiek s obsahom 60 malokalibrových nábojov kal. XX E. J.,

- 161 ks malokalibrových nábojov kal. XX E. J.,

- 9 ks malokalibrových nábojov kal. XX E. J.,

- 1 ks zásobník s obsahom 5 nábojov kal. XX ACP,

- 1 ks zásobník s obsahom 5 nábojov kal. XX T.,

- 1 ks zásobník s obsahom 6 nábojov kal. XX T.,

- 1 ks zásobník s obsahom 10 nábojov kal. XX T.,

- 10 ks nábojov kal. XX T..

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák., § 42 ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil trest prepadnutia vecí:

- 1 ks samonabíjacia pištoľ americkej výroby zn. C. F. T., kal. XX T. s odstráneným výrobným číslom,

- 3 ks rádový zásobník s kapacitou 7 ks nábojov kal. XX T.,

4 ks rádivý zásobník s kapacitou 10 ks nábojov kal. XX T.,
35 ks nábojov kal. XX T., americkej výroby, s dnovým označením J. - X.,
12 ks nábojov kal. XX T., českej výroby, s dnovým označením Q..

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal obvinený P. T. v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 2. marca 2017, sp. zn. 3To/91/2016, rozhodol tak, že postupom podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného P. T. ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) uznesením z 19. marca 2019, sp. zn. 4Tdo/40/2018, dovolanie obvineného podané proti uzneseniu krajského súdu z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), písm. i) a písm. g) Tr. por. a dovolanie brata obvineného V. T. podané proti uzneseniu krajského súdu z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Tr. por. v zmysle § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Proti uzneseniu krajského súdu z 2. marca 2017, sp. zn. 3To/91/2016, opätovne podal brat obvineného V. T. prostredníctvom obhajcu JUDr. Jiřího Martausa písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por., v intenciách ktorého namietal, že krajský súd podľa jeho názoru rozhodol v nezákonnom zložení, pretože rozhodoval v senáte zloženom zo sudcov JUDr. Milana Repáňa, JUDr. Márie Urbanovej a JUDr. Miroslava Mazúcha, keď podľa rozvrhu práce, platného a účinného v čase rozhodovania, mal byť členom senátu 3To JUDr. Vladimír Sučík. Žiadal preto, aby najvyšší súd uznesenie krajského súdu zrušil a prikázal mu, aby vec opätovne prerokoval a rozhodol.

Z rovnakého dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. a s rovnakým odôvodnením ako V. T., podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie aj obvinený P. T..

O podaných dovolaniach najvyšší súd rozhodol uznesením z 19. marca 2019, sp. zn. 4Tdo/40/2018, tak, že tieto podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol.

Na základe ústavnej sťažnosti obvineného Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) nálezom zo 17. augusta 2022, č. k. I. ÚS 322/2022-29, rozhodol tak, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. júna 2021, sp. zn. 3Tdo/71/2020, bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, predmetné uznesenie zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uložil povinnosť nahradiť obvinenému trovy konania vo výške 589,54 Eur a zaplatiť ich právnomu zástupcovi obvineného do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Z odôvodnenia nálezu vyplýva, že obvineným uplatnená námietka ohľadom určenia zastupujúcej sudkyne ústnym rozhodnutím riadiaceho predsedu zastupujúceho senátu je relevantná, keďže z uznesenia dovolacieho súdu dostatočne jasne a zreteľne nevyplýva, či takýto spôsob určenia zastupujúceho sudcu je v súlade s požiadavkami kladenými ústavou na určenie zákonného sudcu. Ústavný súd poukázal na svoj nález z 28. januára 2021, sp. zn. II. ÚS 287/2020, z ktorého vyplýva, že nie je ústavnoprávne akceptovateľné, ak súd v rozvrhu práce nevymedzí konkrétnych sudcov, ktorí majú vo veci rozhodovať, vrátane algoritmu ich výberu, rovnako ako nie je ústavnoprávne akceptovateľné, keď je obsadenie senátu prenechané na rozhodnutí súdneho funkcionára, ktoré sa deje za „zatvorenými dverami“. V aktuálnej veci bola v odvolacom konaní zastupujúca sudkyňa určená do senátu, ktorý vo veci rozhodoval, ústnym rozhodnutím riadiaceho predsedu zastupujúceho senátu síce v súlade so znením rozvrhu práce platného a účinného v čase rozhodovania vo veci (o odvolaní), ale za súčasnej absencie nevyhnutného popisu algoritmu, na základe ktorého riadiaci predseda zastupujúceho senátu určil práve túto konkrétnu sudkyňu. Aplikujúc závery nálezu ústavný súd konštatoval, že takýmto spôsobom mohla vzniknúť pochybnosť, či rozvrh práce krajského súdu je v súlade s požiadavkami,

ktoré na neho kladie ústava a medzinárodné dokumenty, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Po zrušení uznesenia najvyššieho súdu nálezom ústavného súdu najvyšší súd rozsudkom z 9. novembra 2022, sp. zn. 3Tdo/40/2022, rozhodol tak, že podľa § 386 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedenom v ustanovení § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. bol uznesením Krajského súdu v Žiline z 2. marca 2017, sp. zn. 3To/91/2016, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, porušený zákon v ustanovení § 3 ods. 3 a § 51 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, v neprospech obvineného P. T. a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. uznesenie Krajského súdu v Žiline z 2. marca 2017, sp. zn. 3To/91/2016, v celom rozsahu zrušil. Zároveň zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Žiline prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. vzal obvineného P. T. do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., pričom podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. väzbu obvineného nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Krajský súd v Žiline následne rozsudkom z 26. apríla 2023, sp. zn. 2To/73/2022, rozhodol o odvolaní obvineného tak, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v časti - vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu, vo výroku o treste prepadnutia veci a vo výroku o ochrannom dohľade. Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. pri nezmenenom výroku o vine a o náhrade škody súd obvinenému uložil podľa § 145 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 22 (dvadsaťdva) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil vo výroku o treste rozsudok Okresného súdu Žilina z 24. marca 2015, sp. zn. 1Tk/2/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 9. júla 2015, sp. zn. 3To/77/2015, ktorým bol P. T. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na jeho zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad na dobu 2 (dva) roky.

Podľa § 77 ods. 1 písm. b) Tr. zák. súd obvinenému uložil povinnosť 1-krát mesačne sa hlásiť u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v obvode miesta svojho pobytu.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd uložil obvinenému trest prepadnutia veci:

- dve kožené puzdra na zásobník,
- nôž s čiernou rukoväťou s nápisom Q.,
- čierne puzdro na zbraň,
- 1 ks krátka guľová zbraň Z., model XXXXAX, kalibru XX T., výrobného čísla B. XXXXX,
- 1 ks dlhá guľová zbraň značky P.-XX, kalibru XX E. J., výrobného čísla XXXXXX spoločne s tlmičom,
- 8 ks hadičiek s obsahom 60 malokalibrových nábojov kal. XX E. J.,
- 161 ks malokalibrových nábojov kal. XX E. J.,
- 9 ks malokalibrových nábojov kal. XX E. J.,
- 1 ks zásobník s obsahom 5 nábojov kal. XX T.,
- 1 ks zásobník s obsahom 5 nábojov kal. XX T.,
- 1 ks zásobník s obsahom 6 nábojov kal. XX T.,
- 1 ks zásobník s obsahom 10 nábojov kal. XX T.,

- 10 ks nábojov kal. XX T..

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák., § 42 ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil aj trest prepadnutia vecí:

- 1 ks samonabíjacia pištoľ americkej výroby zn. C. F. T., kal. XX T. s odstráneným výrobným číslom,
- 3 ks rádový zásobník s kapacitou 7 ks nábojov kal. XX T.,
- 4 ks rádový zásobník s kapacitou 10 ks nábojov kal. XX T.,
- 35 ks nábojov kal. XX T., americkej výroby, s dnovým označením J. - X.,
- 12 ks nábojov kal. XX T., českej výroby, s dnovým označením Q..

Dňa 19. októbra 2023 podal obvinený P. T. prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Jiřího Martausa, písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por., a síce súd rozhodol v nezákonnom zložení. V odôvodnení podaného dovolania obvinený v intenciách uplatneného dovolacieho dôvodu namietal nezákonné zloženie senátu okresného súdu, ktoré nezodpovedá kritériám náhodného výberu, keď predseda senátu spomedzi osemdesiatichtroch prísediacich sudcov bez akýchkoľvek vopred stanovených pravidiel sám vyberie do svojho senátu dvoch prísediacich sudcov, ktorí ho inak vzhľadom na počet hlasov môžu pri hlasovaní prehlasovať. Zdôraznil, že v odvolacom konaní namietal nezákonné zloženie senátu okresného súdu, nie jeho zaujatosť, a preto nie je rozhodujúce, či takúto námietku vzniesol bezodkladne. Uviedol, že v odôvodnení rozsudku krajského súdu sa neuvádzajú príslušné ustanovenia zákona a príslušné ustanovenia rozvrhu práce, ktoré by predsedníčke senátu ukladali povinnosť, prípadne aspoň dovolili dotvárať si senát zo zoznamu prísediacich sudcov bez akýchkoľvek vopred stanovených pravidiel známych stranám trestného konania. Podľa názoru obvineného žiadna taká úprava tvorenia senátov okresného súdu neexistovala ani neexistuje. Obvinený sa v plnej miere stotožnil s názorom ústavného súdu vysloveným v náleze, sp. zn. I. ÚS 322/2022, že senát nemá dotvárať žiadny funkcionár, teda ani jeho predsedníčka, ale je nevyhnutý vopred určený a stranám známy popis algoritmu jeho výberu, ktorý na okresnom súde absentoval.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu, zrušil a prikázal okresnému súde, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného P. T. sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Žilina (ďalej tiež „prokurátor“) podaním z 27. novembra 2023, konštatujúc nenaplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Tr. por. Pridelenie veci náhodným výberom za pomoci technického a programového vybavenia schváleného ministerstvom spravodlivosti do senátu 28T, ktorého predsedom bola JUDr. Erika Bebčáková, ktorá do zoznamu prísediacich dotvorila senát, čo jej schválený rozvrh práce umožňoval, bolo podľa názoru prokurátora v súlade so zákonom o súdoch a s rozvrhom práce. Uviedol, že prísediacich ako sudcov z ľudu vyberala JUDr. Erika Bebčáková ako predseda senátu zo zoznamu prísediacich, ktorý bol súčasťou rozvrhu práce, a teda ide o zákonných sudcov v zmysle § 3 ods. 3 zákona o súdoch. Zákon o súdoch neupravuje náhodný výber prísediacich a ani nestanovuje povinnosť určiť, že prísediaci sa budú ustanovovať náhodným výberom. Náhodný výber sa týka iba predsedu senátu, čo v tomto prípade aj nastalo. Prokurátor mal za to, že v danom prípade bolo predsedom senátu postupované v zmysle zákona o súdoch, v zmysle schváleného rozvrhu práce, vrátane jeho príloh a dodatkov a tak predseda senátu, ako i prísediaci boli zákonnými sudcami v zmysle ustanovení § 3 ods. 3 zákona o súdoch a ich zloženie sa nezmenilo počas celého rozhodovania vo veci. Postup okresného súdu preto považoval za zákonný a mal za to, že senát bol zložený zákonným spôsobom a rozhodoval v zákonnom zložení. Na margo rozhodnutia ústavného súdu zo 17. augusta 2022, sp. zn. I. ÚS 322/2022, uviedol, že nález pojednáva o inej situácii, ako je tá, ktorá je predmetom dovolacieho návrhu obvineného. Konštatoval, že prísediaci v senáte 28T boli vybratí zo zoznamu prísediacich, ktorý bol prílohou rozvrhu práce, teda zákonným spôsobom bol vytvorený senát, ktorý rozhodoval vo veci, nedošlo k jeho zmene ani úprave počas celej doby konania. Obvinený nevzniesol relevantnú námietku zaujatosti voči ktorémukoľvek členovi senátu a aj táto skutočnosť poukazuje na fakt, že senát, ktorý rozhodoval vo veci rozhodoval objektívne, bez ovplyvňovania alebo jeho zaujatosti voči obvinenému. Z týchto dôvodov prokurátor navrhol dovolanie obvineného ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Dňa 16. septembra 2024 bolo dovolanie obvineného P. T. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené najvyššiemu súdu na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolaateľ v dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por., v rámci ktorého je potrebné uviesť, že dôvodom podania dovolania podľa tohto ustanovenia je nezákonné zloženie súdu, ktorý o veci rozhodol. Také nezákonné zloženie môže vyplývať z tej skutočnosti, či má o veci rozhodovať samosudca, senát či sudca pre prípravné konanie alebo či senát bol správne zložený z pohľadu jeho vnútorného členenia alebo ak o veci rozhodoval sudca alebo prísediaci, ktorý už nebol sudcom alebo prísediacom (prípady nesprávneho zloženia súdu) alebo či došlo k nesprávnemu prideleniu veci danému konkrétnemu sudcovi či senátu porušením zákona alebo rozvrhu práce súdu (prípád nesprávneho určenia zákonného sudcu či senátu).

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. namietal nezákonné zloženie senátu okresného súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni a to vzhľadom na spôsob kreovania senátu prísediacími sudcami.

K obvineným uplatnenej námietke vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. o nezákonnosti zloženia senátu okresného súdu, najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že uvedené obvinený namietal už v podanom odvolaní a krajský súd sa s touto dovolacou argumentáciou vysporiadal. Preto najvyšší súd poukazuje na vecne a argumentačne správne odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktorý k tejto otázke uviedol, že „krajský súd sa nestotožňuje s odvolacou námietkou obžalovaného ohľadne nezákonného zloženia senátu okresného súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni, vzhľadom na spôsob kreovania senátu pokiaľ ide o prísediacích sudcov, a to s odkazom na oznámenie Okresného súdu Žilina, ktoré obžalovaný pripojil k dôvodom odvolania. V tomto smere krajský súd poukazuje na § 3 ods. 3 Zákona č. 757/2004 o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa tohto zákonného ustanovenia, „zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.“ Z uvedeného vyplýva, že pre uplatnenie práva na

zákonného sudcu má kľúčový význam rozvrh práce súdu, nakoľko citovaná právna úprava pre záver o tom, že ide o zákonného sudcu, vyžaduje, aby sudca bol na konanie a rozhodovanie v prejednávanej veci určený v súlade so zákonom a rozvrhom práce ustanoveným pre kalendárny rok, v ktorom sa pre vec určuje konkrétny zákonný sudca. Pridelenie veci konkrétnemu sudcovi ako predsedovi senátu realizované náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR a určenie dvoch prísediacich sudcov výberom zo zoznamu prísediacich sudcov, tvoriaceho prílohu rozvrhu práce, je tak s ohľadom na uvedené len rôznym technicko - administratívnym spôsobom naplnenia obsahu slovného spojenia „určený v súlade so zákonom a rozvrhom práce“, použitým v diktii § 3 ods. 3 Zákona o súdoch. Z doposiaľ prezentovaného je potom potrebné vyvodiť všeobecný záver, že súd rozhoduje v zákonomnom zložení, pokiaľ rozhoduje v zložení, vyplývajúcom z rozvrhu práce súdu účinného v čase, keď k prideleniu veci na konanie a rozhodovanie došlo. V danom prípade bolo naplnené pridelenie trestnej veci v súlade s pravidlami obsiahnutými v Rozvrhu práce pre Okresný súd Žilina v znení účinnom v čase pridelovania veci. Z obsahu spisového materiálu je zistiteľné, že predmetná trestná vec bola po jej nápadе náhodným výberom zabezpečeným podateľňou Okresného súdu Žilina pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR (prostredníctvom generátora) pridelená na prejednanie a rozhodnutie zákonnej sudkyňi (predsedníčke senátu) JUDr. Erike Bebčákovej. Táto mala povinnosť dotvoriť senát ďalšími dvomi prísediacimi sudcami, a to podľa Zoznamu prísediacich, ktorý v tom čase tvoril prílohu Rozvrhu práce Okresného súdu Žilina, čo predsedníčka senátu aj učinila. Prísediaci sudcovia, ktorí boli členmi senátu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni (a to nezmenene od začiatku prejednávania veci pred okresným súdom), boli vybraní zo Zoznamu prísediacich, ktorý v tom čase tvoril prílohu k Rozvrhu práce, teda pokiaľ ide o prísediacich sudcov, bolo postupované v súlade s Rozvrhom práce a takýto postup nebol v rozpore so zákonom (pokiaľ ide o výber predsedu senátu, tu sa v zmysle zákona realizuje náhodný výber za pomoci technických a programových prostriedkov schválených MS SR, zákon však neurčuje žiaden mechanizmus výberu, resp. náhodného výberu prísediacich sudcov). Ak by aj prísediaci boli bývali Rozvrhom práce pre Okresný súd Žilina, resp. jeho prílohou rozdelení do jednotlivých senátov, aj v takom prípade by to bol stále predseda senátu, ktorý by bol dotváral senát dvomi prísediacimi sudcami (iba tento by dotváral z menšieho počtu prísediacich sudcov). Kreovanie senátu pred okresným súdom nemožno stotožňovať s kreovaním senátu krajského súdu. Senát okresného súdu pozostáva z predsedu senátu a prísediacich sudcov, ktorí sú kreovaní rozdielnym spôsobom do funkcie. Na krajskom súde sú priamo rozvrhom práce určené trojčlenné senáty, ktorých sudcovia sú do funkcie kreovaní rovnakým spôsobom.“

Na zdôraznenie správnosti záverov krajského súdu najvyšší súd dopĺňa, že ústavný imperatív vyjadrený v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi slúži k ochrane predovšetkým pred svojvoľným či účelovým obsadením konajúceho súdu ad hoc a nemožno ho zamietať za procesný prostriedok, ktorým by malo byť ex post zvrátené už vydané rozhodnutie. Hoci právo na zákonného sudcu sa priznáva bez rozdielu medzi sudcom a prísediacim sudcom z radov občanov, uvedené ešte neznamená, že sudcovia a prísediaci sudcovia z radov občanov majú rovnaké právne postavenie, či že sa na nich vzťahuje rovnaký režim kreovania. (k tomu primerane rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2017, sp. zn. 4Tdo/82/2015).

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že predmetná trestná vec, ktorá napadla okresnému súdu 10. augusta 2015, bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (prostredníctvom generátora) pridelená na prejednanie a rozhodnutie predsedníčke senátu 28T JUDr. Erike Bebčákovej, ktorá dotvorila senát ďalšími dvomi prísediacimi sudcami zo Zoznamu prísediacich na obdobie r. 2012 - 2016, ktorý v tom čase tvoril prílohu Rozvrhu práce Okresného súdu Žilina na rok 2015.

Najvyšší súd vzhľadom na dátum nápadu veci do senátu 28T preskúmal v tom čase platný a účinný Rozvrh práce Okresného súdu Žilina na rok 2015 v znení dodatku č. 5, ktorý v časti 2 označenej ako „Pravidlá určovania zákonného sudcu“ - v bode A) „Pravidlá pridelovania vecí“ určoval, že veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridelujú jednotlivým senátom, samosudcom, súdnym úradníkom, náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových

prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí, za splnenia podmienok zabezpečenia rovnomernej zaťaženia sudcov a súdnych úradníkov. Z predmetného Rozvrhu práce Okresného súdu Žilina na rok 2015 tiež vyplýva, že tento v časti 3, označenej ako „Personálne obsadenie jednotlivých súdnych odd. a ich označenie“, odkazuje pre konkrétne zloženie jednotlivých súdnych senátov trestnoprávneho oddelenia, pokiaľ ide o ich členov, t.j. prísediach sudcov, na zoznamy prísediach tak, že každému predsedovi senátu trestnoprávneho oddelenia sú priradení konkrétni prísediaci zo zoznamu prísediach, v prípade príslušného senátu 28T je to Zoznam prísediach č. 28.

Z oznámenia k žiadosti o poskytnutie informácií vypracovaného podpredsedom Okresného súdu Žilina JUDr. Vladimírom Kozáčíkom (č. l. 942 spisu) vyplýva, že každý sudca si po dohode s ostatnými sudcami určoval okruh prísediach, z ktorých boli vyberaní prísediaci do jednotlivých senátov podľa vyťaženia. Pri výbere bolo vždy potrebné sa dohodnúť s prísediacom, či môže realizovať predpokladaný počet pojednávaní v ich predpokladanom rozsahu a riadne sa ich zúčastňovať. Osobitný zoznam prísediach pre jednotlivé senáty vytváraný nebol.

Z vyjadrenia predsedníčky senátu JUDr. Eriky Bebčákovej, ktorú najvyšší súd v rámci dovolacieho prieskumu ohľadom postupu pri výbere prísediach sudcov 16. októbra 2024 telefonicky kontaktoval, vyplýva, že v Rozvrhu práce Okresného súdu Žilina na rok 2015 nebola osobitná úprava ohľadom prísediach, neexistoval žiadny algoritmus ich výberu, ku každému senátu bol priradený okruh prísediach, z ktorých si predseda senátu vyberal dvojicu prísediach. V predmetnej veci obe prísediace (Dzuríková Jozefína, Šmahajová Anna) boli starobné dôchodkyne, ktoré sa zúčastnili hlavného pojednávania vo všetkých vytýčených termínoch, pojednávacie dni boli utorky a štvrtky.

Najvyšší súd na základe uvedeného dospel k záveru, že v zmysle v tom čase účinného Rozvrhu práce Okresného súdu Žilina na rok 2015 bola predsedníčka senátu 28T JUDr. Erika Bebčáková (po pridelení vecí náhodným výberom za pomoci technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky) oprávnená a zároveň povinná dotvoriť senát na prejednanie a rozhodnutie trestnej veci obvineného z tých prísediach, ktorí boli Rozvrhom práce Okresného súdu Žilina na rok 2015 určení na konanie a rozhodovanie trestných vecí pridelených do senátu 28T. Tími boli v danom prípade prísediaci zaradení v zmysle Rozvrhu práce Okresného súdu Žilina na rok 2015 v znení jeho dodatku č. 5 do Zoznamu prísediach na obdobie r. 2012 - 2016. Je preto nepochybné, že pokiaľ predmetný Rozvrh práce popísaným spôsobom upravoval kreovanie senátu po pridelení veci konkrétnemu sudcovi (predsedovi senátu) trestnoprávneho oddelenia, iba postup v rozpore s ním, by znamenal porušenie práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. K takémuto stavu však v posudzovanej veci nedošlo.

Senát okresného súdu bol kreovaný bez akejkoľvek možnosti svojvôle zo strany riadiacej predsedníčky senátu 28T zo Zoznamu prísediach na obdobie r. 2012 - 2016, ktorý bol súčasťou Rozvrhu práce Okresného súdu Žilina na rok 2015 a ktorý bol v súlade so zákonom a Rozvrhom práce Okresného súdu Žilina na rok 2015 účinným v čase, keď k prideleniu veci na konanie a rozhodovanie došlo, preto najvyšší súd argumentáciu dovolateľa vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu vyhodnotil ako nedôvodnú.

Vo vzťahu k nálezu ústavného súdu zo 17. augusta 2022, sp. zn. I. ÚS 322/2022, na ktorý obvinený poukazuje v súvislosti so svojou argumentáciou o nezákonnosti zloženia senátu okresného súdu, najvyšší súd uvádza, že tento nález popisoval prípad absencie odôvodnenia spôsobu určenia zastupujúceho sudcu (sudkyne) a netýkal sa spôsobu výberu prísediach.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. nie je daný, a preto dovolanie obvineného P. T. na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.